

Ορισμός της Γεωπολιτικής Σκακιέρας

Οι συνεχείς προσπάθειες των Ελλήνων για την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, και η πολύπλοκη εμπλοκή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των Διεθνών Δυνάμεων, συνθέτουν τον πυρήνα του «Κρητικού Ζητήματος».

Η Αφετηρία: Επανάσταση και Υποδούλωση (1821-1840)

1866: Η Διπλωματική Έκκληση

Ικετεύομεν λοιπόν... να πραγματοποιήσωσι την μόων έφεσιν, την ένωσιν μετά των αδελφών ημών Ελλήνων. Αν όμως τούτο είναι σήμερον αδύνατον... να μας χορηγηθή οργανισμός πολιτικός...

(Υπόμνημα Κρητών, 15 Μαΐου 1866)

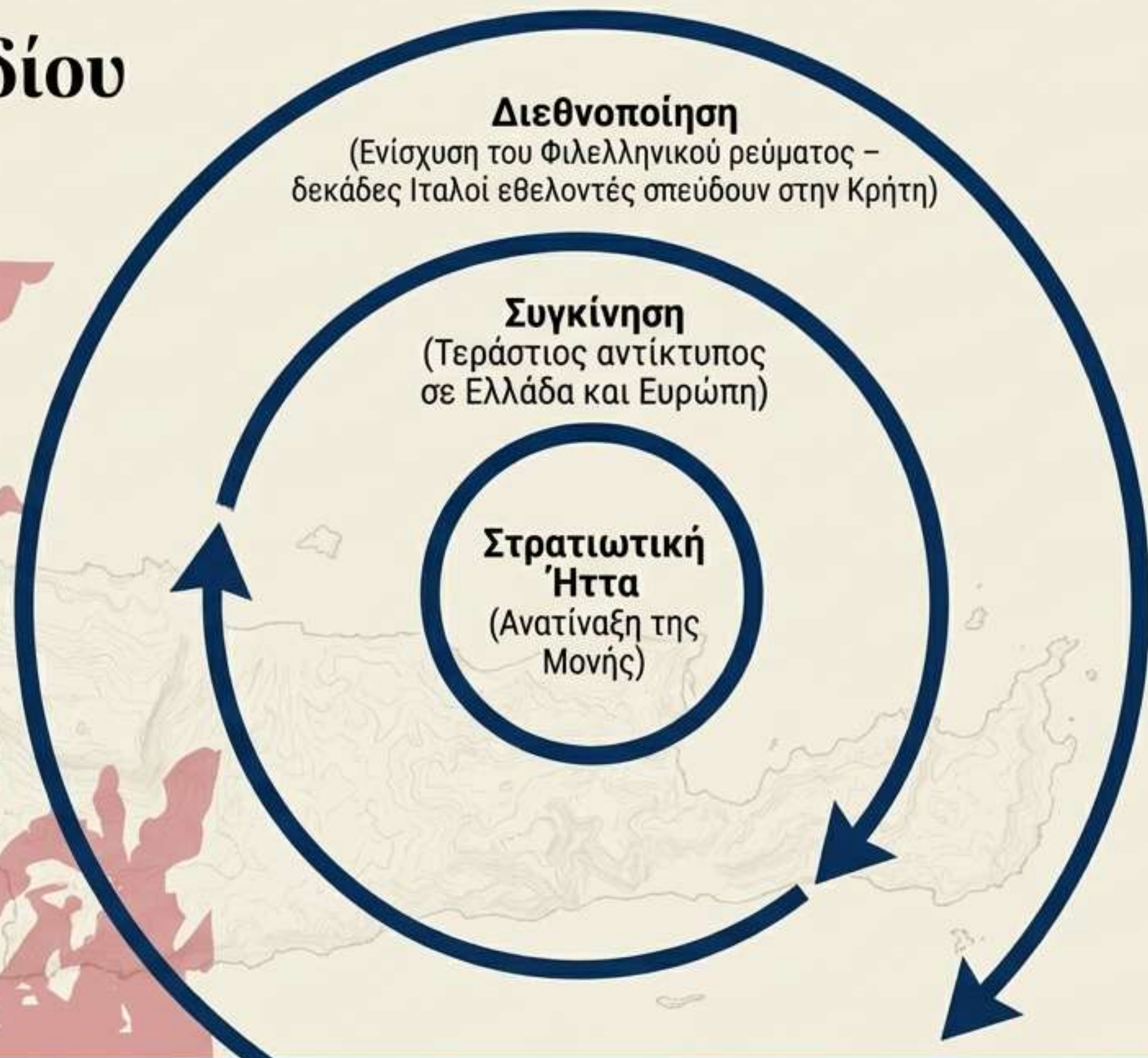
Αίτημα 1ο (Ο Ιδανικός Στόχος):
Άμεση Ένωση με την Ελλάδα.

Αίτημα 2ο (Η Ρεαλιστική Εναλλακτική): Σύνταγμα, νόμοι, τακτικά δικαστήρια, μείωση φορολογίας.

Γιατί απευθύνονται στις Δυνάμεις;

Οι Κρήτες αναγνωρίζουν τον ρόλο των Δυνάμεων ως «**Προστάτιδων του Ελληνικού Έθνους**». Αντιλαμβάνονται ότι η λύση δεν θα έρθει μόνο στο πεδίο της μάχης, αλλά μέσω της διεθνούς διπλωματίας.

Το Ολοκαύτωμα του Αρκαδίου (Νοέμβριος 1866)

Μια τοπική τραγωδία μετατρέπεται σε διεθνές ζήτημα, αναγκάζοντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία σε υποχωρήσεις.

Ο Κύκλος των Παραχωρήσεων: 1868 έναντι 1878

	Οργανικός Νόμος (1868)	Σύμβαση της Χαλέπας (1878)
Διοίκηση/ Υπάλληλοι	Πρόσληψη και χριστιανών υπαλλήλων	Χριστιανική πλειοψηφία στη Γενική Διοίκηση
Γενικός Διοικητής	Οθωμανός	Δυνατότητα να είναι Χριστιανός
Δικαστήρια	Μεικτά δικαστήρια (Χριστιανοί & Μουσουλμάνοι)	Διατήρηση και ενίσχυση του θεσμού
Γλώσσα	Ισοτιμία Τουρκικής και Ελληνικής	Διατήρηση της ισοτιμίας

Από τις απλές διοικητικές βελτιώσεις του 1868, η Κρήτη περνά σε καθεστώς ουσιαστικής **Ημιαυτονομίας** το 1878.

Η Κατάρρευση των Συμφωνιών και ο Πόλεμος (1889-1897)

1889: Αποτυχημένη Επανάσταση.

Η Οθωμανική διοίκηση βρίσκει το πρόσχημα να καταργήσει αυθαίρετα τη Σύμβαση της Χαλέπας.

1896-1897: Νέα Έκρηξη.

Η καταπίεση οδηγεί σε νέα, ισχυρή κρητική επανάσταση.

1897: Ελληνοτουρκικός Πόλεμος.

Η εξέγερση κλιμακώνεται σε πόλεμο. Η Ελλάδα υφίσταται βαριά στρατιωτική ήττα.

Παρά την ήττα της Ελλάδας, οι Μεγάλες Δυνάμεις παρεμβαίνουν δυναμικά, ανοίγοντας ένα νέο, καθοριστικό κεφάλαιο για το νησί.

1898: Η Γέννηση της Αυτόνομης Κρητικής Πολιτείας

Ο Σουλτάνος αναγνωρίζει την αυτονομία. Το νησί έχει πλέον δική του κυβέρνηση υπό την επικυριαρχία του.

Πρίγκιπας Γεώργιος.

Ορίζεται ως Ύπατος Αρμοστής (Γενικός Διοικητής) από τις Μεγάλες Δυνάμεις. Δευτερότοκος γιος του Βασιλιά Γεωργίου της Ελλάδας.

Ελευθέριος Βενιζέλος.

Ένας νέος πολιτικός αναλαμβάνει τη θέση του Υπουργού Δικαιοσύνης της νέας Πολιτείας.

Αυτονομία σε Κρίση: Τα Σπέρματα της Διχόνοιας

Η Ολιγωρία του Αρμοστή

Ο Πρίγκιπας Γεώργιος
διστάζει να προωθήσει
το ζήτημα της Ένωσης
και κυβερνά αυταρχικά.

Το Αίτημα για Δράση

Η προοδευτική αντιπολίτευση,
υπό τον Ελευθέριο Βενιζέλο,
Κωνσταντίνο Φούμη και
Κωνσταντίνο Μάνο, απαιτεί
ριζοσπαστικές λύσεις και
δημοκρατικές ελευθερίες.

Το χάσμα μεταξύ του συντηρητισμού του Αρμοστή και του εθνικού/δημοκρατικού οράματος του Βενιζέλου καθιστά τη σύγκρουση αναπόφευκτη.

Η Επανάσταση του Θερίσου (1905): Η Στρατηγική του Βενιζέλου

Στόχος Α': Απόλυτη Ένωση της Κρήτης με την ελεύθερη Ελλάδα.

Αν αδύνατον...

Στόχος Β': Πολιτική προσέγγιση με την Ελλάδα μέσω μεταβολής του διεθνούς καθεστώτος.

Αν μη εκπληρώσιμο...

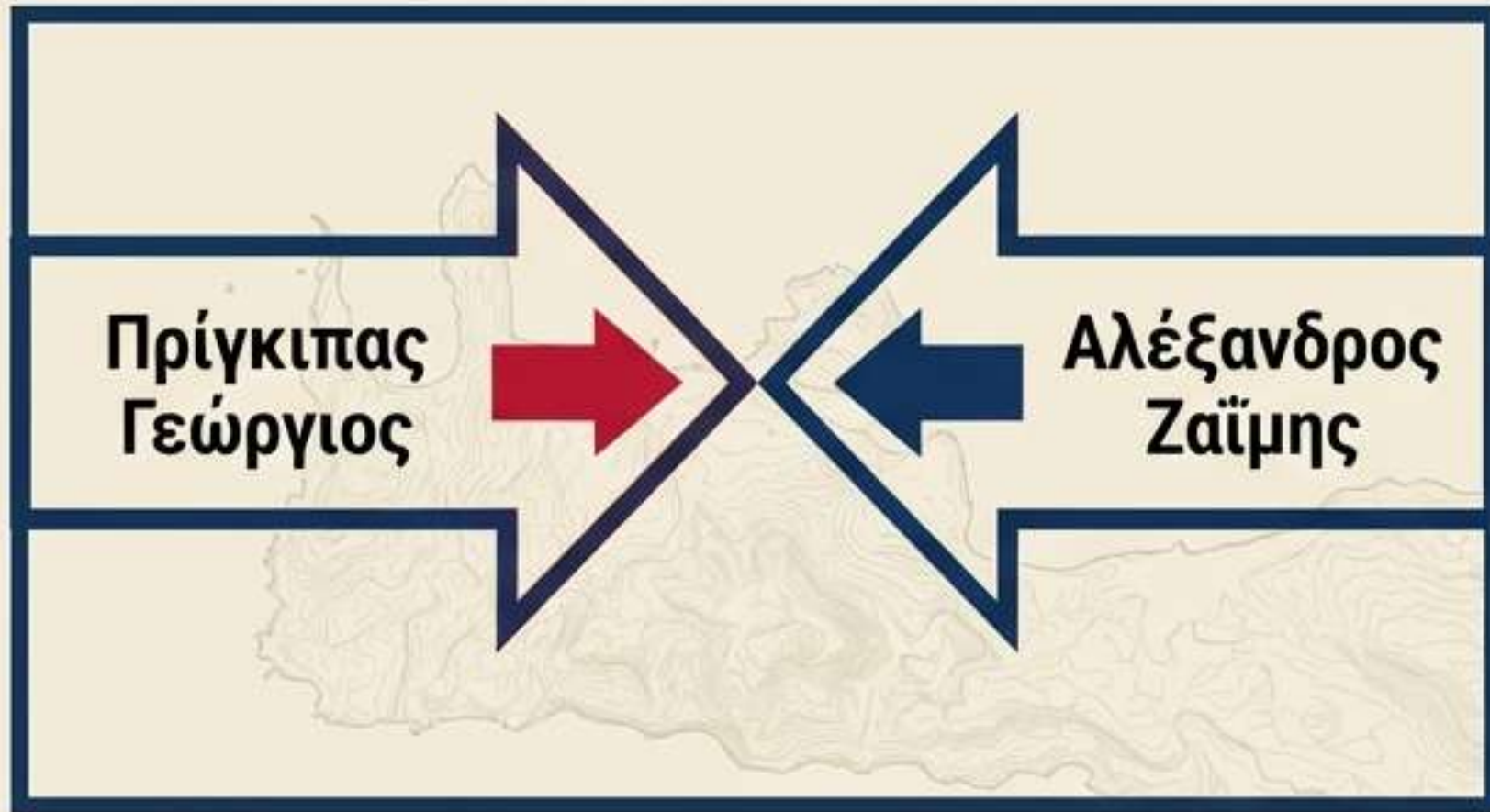
Στόχος Γ': Αναθεώρηση του Συντάγματος (κατά το ελληνικό πρότυπο) για την απαλλαγή από τον δεσποτισμό.

Τα Μέσα Επιβολής:

Στο υπόμνημά τους, οι επαναστάτες δηλώνουν ρητά ότι θα επιδιώξουν το πρόγραμμά τους «δι' ενόπλων λαϊκών συναθροίσεων».

Η Λύση και η Εκκρεμότητα

Αλλαγή Ηγεσίας

Η επανάσταση πετυχαίνει την απομάκρυνση του Πρίγκιπα Γεωργίου. Νέος Αρμοστής αναλαμβάνει ο Αλέξανδρος Ζαΐμης.

Το Διεθνές Μπλόκο

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, με γνώμονα τη διατήρηση των ισορροπιών στην Ανατολική Μεσόγειο, **απαγορεύουν την Ένωση.**

Η οριστική διευθέτηση του Κρητικού Ζητήματος αναβάλλεται, παρά τις αιματηρές θυσίες ενός αιώνα.

Η Αρχιτεκτονική του Αγώνα: Μια Σύνοψη

Το Κρητικό Ζήτημα δεν λύθηκε με μία μάχη. Ήταν μια εξελικτική διαδικασία όπου το αίμα των επαναστατών μετέτρεπε διαρκώς τη γεωπολιτική ισορροπία, μέχρι το όραμα να γίνει αναπόφευκτο.